

Básně neslušné a jazykolamně

Básnická sbírka Hynka Viléma **DOBŘÝ PEJSEK PRO KOKÍNKO PŘESKOČÍ I PŘES HOVÍNKO** (Barrister & Principal, Brno 2008, ilustrovala Dora Salaquardová) je cílená na recipienty, kteří teprve pronikají do tajů jazykové komunikace a v rámci svých raných objevů si s jazykem přirozeně hrají, z krátkých asociačních spojení vytvářejí nečekané nové výrazy, spojují významově neslučitelné, baví se při tom a učí se chápat jazykové souvislosti v návaznosti na významové vazby.

Kniha vznikla výběrem básní ze dvou autorových sbírek, z knih *Neslušné básničky* a *Lamy jsou tlamy aneb JazykoLAMY*, a v jejím obsahu se vpravdě střídají básně s četnější frekvencí slov souvisejících s určitou zvířecí i lidskou potřebou a básně, jež lze charakterizovat jako hravé experimenty s významem slov a s rytmem. V těch prvních se to hemží bobky, klozety, hovínky či kakanečky, zadky, zadničkami či kadidly, rýmují se slova typu maminko - hovínko a pes v nich chodí dole bez.

Soukromé chvílky související s vylučováním nejsou dnes v knihách pro děti tabu a autor je navíc v řadě čísel „zdobí“ vtipnými pointami, přesto mnohé z nich považují za básně určené pro čistě rodinnou „spotřebu“. Odpovídá tomu i adresát knihy Mareček, veršovaná předmluva knihy s názvem *Tatínkovy básničky*, případně básně dedikované určité osobě, jež obsah nemusí vždy ocenit: to přece není bláto/ co jí kouká z gatěček (Ele Lukášové).

Většině básní původem z obou sbírek ovšem přisoudíme spíše laškovný než „neslušný“ tón, některé oplývají jemným situačním humorem (básně o klokanovi), jiné jsou rozverně (Kačení móda) či humorné s podtextem ironie (básně „antikonzumní“ kouzlící s názvy obchodních řetězců a výčtem produktů v nich prodávaných). Sympatické jsou aluze na věci, jevy a děje dětem známé (Bořek stavitel), básně „vzhůru nohama“ (U nás v Evropě) a především básně vyžadující čtenářskou přemýšlivou či imaginační součinnost (básně o zvířatech).

Ilustrace Dory Salaquardové většinou vtipně a často „doslovně“ provázejí příslušné verše (čurající Bořek), mnohdy pak „neslušný“ text převádějí do roviny nevinně úsměvné (Co se nosí, Umývání).

Sbírka „pro chlapečky a holčičky“ náleží k textům určeným k předčítání, tudíž k textům určeným ke spolusdílení dětmi a dospělými. Intimita a vzácnost okamžiků vzájemného sblížení předurčuje básně ke sdílení laskavému a úsměvnému.

Naděžda Siegllová